

ผลการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม

ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย

The Effects of Art Activities Management With Clay Naturally Molding for Question

Posing on Creativity and Group Behavior Of the Early Childhood

เสาวภากุล จันทร์ทิพย์ (Saowapakul Janthip)* ดร.สมชาย วรกิจเกษมสกุล (Dr. Somchai Vallakitkasemsakul)**

ดร.กัลยมน อินทุสุต (Dr. Kallayamon Intusut)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันเน้นแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 2 จำนวน 14 คน โรงเรียนบ้านโสมเยี่ยมโนนพัฒนา ได้มาโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest – Posttest Design) ผลการวิจัย พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันเน้นแบบธรรมชาติการใช้คำถาม มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 24.84 คิดเป็นร้อยละ 62.10 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 35.16 คิดเป็นร้อยละ 87.90 ซึ่งหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกลุ่มของเด็กในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 80

ABSTRACT

The purposes of this research were;1) to study and and compare the creativity of the early childhoods before and after The event brought the art of making it a natural focus of the question 2)To study the behavior of a group of a group of Childhood Received Art activities Soil, water and mold it. Natural Focused on the question. A sample is below The preschool children two year 14 people Ginseng is anon school development. Acquired by Using the same experimental model quadrant Before and after school The results showed that the creativity of the early childhoods before and after The event brought the art of making it a natural focus of the question The average pretest value 24.84 Percent 62.10 The average student at the latter 35.16 Percent 87.90 The study, which is higher than previous studies and average Group behavior of children Including nine in the second clause As 22 Percent 80

คำสำคัญ: ความคิดสร้างสรรค์ พฤติกรรมกลุ่ม

Key Words: Creativity Group Behavior

*นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

***อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักการและแนวคิดในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา คำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนเพื่อให้เด็กพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาอย่างสมดุล อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาหลากหลายกิจกรรมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขเป็นคนดีและคนเก่งของสังคม (กรมวิชาการ, 2546 : 8)

จากรายงานประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีการศึกษา 2551 พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสติปัญญา คือการรู้จักและการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในระดับพอใช้ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินที่ค่อนข้างต่ำสมควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับเด็กซึ่งเป็นวัยที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อวางรากฐานการพัฒนาทางด้านสติปัญญา และอีกปัญหาในการแข่งขันทักษะทางวิชาการและการประกวดสิ่งประดิษฐ์นักเรียนในระดับกลุ่ม ระดับเขต พื้นที่การศึกษา ระดับภาคและระดับชาติในทุกปี การศึกษานั้นการแข่งขันทักษะทางวิชาการและการประกวดสิ่งประดิษฐ์ในระดับปฐมวัยจัดการแข่งขันออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ เล่าเรื่องประกอบสื่อ นึกคิดปะภาพและการปั้นดินน้ำมัน ในส่วนของโรงเรียนบ้านโสมเข้ยม โนนพัฒนานั้นเด็กขาดทักษะการปั้น ดังนั้นแนวทางที่ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาเด็ก โดยการจัดการกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย ว่าจะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เด็กได้หรือไม่

การวางรากฐานพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ดังที่บลูม (Bloom 1956 อ้างถึงใน เขียวพา, 2540) ได้กล่าวไว้ว่า 50% ของสติปัญญาของมนุษย์จะเริ่มพัฒนาขึ้นในช่วง 4 ปีแรกของชีวิตและจะเพิ่มขึ้น 80% เมื่ออายุ 6

ปี เนื่องจากเป็นช่วงที่หน้าต่างการเรียนรู้ของระบบประสาทและสมองเปิดกว้างที่สุด (ประเวศ, 2537 สปช. 2543) ดังที่ นิตยา (2539) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าครูต้องการวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดครูจะต้องพิจารณาในเรื่องเป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อย เพื่อการสนองความพึงพอใจความต้องการความสามารถพื้นฐานทางครอบครัว และพื้นฐานชีวิต โดยเลือกยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำเอาการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัยมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้สูงขึ้น

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมและการดำรงชีวิตของตนเองอย่างเห็นได้ชัดเจนที่สุด ตั้งแต่สมัยยุคหินที่อาศัยอยู่ตามถ้ำ จนกระทั่งมีการก่อสร้างบ้านเรือน และอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน มีการจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ สร้างสรรค์และสืบสานอารยธรรมอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีสมองที่มีศักยภาพในการเรียนรู้และทำหน้าที่ ในการคิด “ความคิด” จึงเป็นเสมือนอาวุธที่ช่วยให้มนุษย์ฟันฝ่าอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ได้ ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ของสมองที่ทำให้มนุษย์มีความคิดหรือ ปัญญา อันเป็นคุณแจสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ประกอบกิจต่างๆ ได้มากมาย โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหลักในการจัดระบบระเบียบความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น รวมทั้งมนุษย์ยังต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย (วนิช, 2547) การกระทำใดก็ตามถ้าจะมีการพัฒนาย่อมต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์แทบทั้งสิ้น จนอาจกล่าวได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ชีวิตมนุษย์เกิดความสุขสมบูรณ์มากขึ้นในทุกด้าน (เกรียงศักดิ์, 2545)

แนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งองค์กรภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพอันชาญฉลาด รวมทั้งนวัตกรรมที่ทั้งแปลกใหม่และทรงคุณค่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะความคิดหรือความสามารถที่เกี่ยวข้องกับความฉลาด ความเข้าใจ ความคิดริเริ่ม และการก่อให้เกิดสิ่งใหม่ การคิดสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการใหม่ แก้ปัญหาด้วยแง่มุมใหม่ การให้คำจำกัดความกฎระเบียบและข้อสันนิษฐานใหม่ การทำความเข้าใจปัญหาหรือแนวคิดต่างๆ อย่างมีรูปแบบหรือรูปทรง การมีความเข้าใจต่อลักษณะตามธรรมชาติของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา และการสร้างรูปแบบการตอบสนองต่อปัญหาด้วยวิธีการอันหลากหลาย ว่ามีจุดมุ่งหมายและมีความสุขรอบคอบต่อประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงความเหมาะสมด้วย (กูริทัต, 2552) ซึ่งเด็กทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในตัวเอง ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการเลี้ยงดูส่งเสริมปูพื้นฐานหรือการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ เด็กที่ได้รับการส่งเสริมหรือกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้เป็นคนกระตือรือร้นสนใจอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ และสามารถหาหนทางเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายซึ่งความคิดสร้างสรรค์จะส่งผลเป็นประสบการณ์ในระยะยาว ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนตัวเองให้รับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ (พงษ์พันธ์, 2544)

แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติ เป็นแนวทางที่น่าสนใจควรจัดให้กับเด็กในช่วงเวลาของกิจกรรมสร้างสรรค์ จัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้ การเล่นสี เช่น พิมพ์สี ละเลงสี ฝนสี ขูดสี พับสี ฉีดสีและกลิ้งสี การวาดภาพ เช่น วาดภาพด้วยสีเทียน วาดภาพด้วยสีแห้งไม่ ภาพภาพจากสีน้ำ การประดิษฐ์ เช่น ประดิษฐ์งานจากเศษวัสดุ ประดิษฐ์ชิ้นงานจากวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น การสาน การร้อย การฉีกตัดปะ การพับและการปั้น ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายเหล่านี้ครูต้องจัดให้เด็ก ซึ่งเด็กจะถ่ายทอดฝีมือผลงานศิลปะเหล่านี้ จากชิ้นงานที่สร้างขึ้นมา การปั้นเป็นกิจกรรมที่สำคัญอีกกิจกรรมที่แสดงถึงความคิด

สร้างสรรค์ของเด็ก กิจกรรมการปั้นเป็นอีกกิจกรรมที่ทางภาคส่วนและเขตพื้นที่การศึกษามีการจัดประกวดแข่งขันกันขึ้นทุกปี ดังที่ ธัญวาลี (2545) กล่าวว่า กิจกรรมการปั้นเป็นกิจกรรมศิลปะประเภทหนึ่งซึ่งเด็กได้มีโอกาสสร้างสรรค์งานศิลป์ที่มีรูปทรง 3 มิติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี เนื่องจากในชีวิตจริงของเด็กมีชีวิตอยู่ในโลกสามมิติ กิจกรรมการปั้นจัดว่าเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ กิจกรรมการปั้นสามารถส่งเสริมพัฒนาทางร่างกาย ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและประสาทตา มีทักษะในการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว (เลิศ, 2533) การจัดกิจกรรมการปั้นสำหรับเด็กนั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทอย่างมากเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดและเป็นผู้ที่จัดกิจกรรมให้แก่เด็ก ช่วยให้เกิดค้นพบความสามารถของตนเองและเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถออกมา (กรมวิชาการ, 2546) ประเทศไทยให้เด็กทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายเกี่ยวกับการปั้น โดยใช้วัสดุประเภทดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือแป้ง ครูจะเป็นผู้จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ สำหรับการทำกิจกรรมการปั้นในแต่ละครั้ง โดยจะมีการส่งเสริมการปั้นที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนปั้นตามความพึงพอใจของเด็กที่เกี่ยวกับคน สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้ หรือรูปทรงที่มีความหลากหลายนำมาต่อกันและปั้นเป็นเรื่องราวหรือนิทาน (กรองกมล, 2546) การปั้นก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การปั้นแป้งหรือดินน้ำมันนับเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่เรียกว่าเป็นสื่อแบบสามมิติ และยังช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความเก็บกด ก้าวร้าว เพราะเด็กจะต้องใช้มือปั้น บีบ คลึง ทูบ นวด (วรรณิ, 2547)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการคิดของเด็ก เพราะการถามเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และยังช่วยส่งเสริมให้เด็กยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอีกด้วย (นภเนตร

,2545) และการถาม เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาความคิดใหม่ ๆ ให้แก่เด็ก การถามจะช่วยขยายทักษะการคิด ทำความเข้าใจให้กระจ่าง ได้ข้อมูลป้อนกลับทั้งด้านการเรียนและการสอน ก่อให้เกิดยุทธศาสตร์การทบทวนก่อให้เกิดการเชื่อมโยงความคิดระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น และท้าทายความสามารถของเด็ก การตั้งคำถามที่ดีจะช่วยฝึกทักษะการคิดและช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่เด็ก ทั้งยังนำมาซึ่งการอภิปราย การถกเถียงที่ผ่านกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ และช่วยสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่เด็กอีกด้วย (วัฒนาพร, 2545)

ดังนั้นผู้วิจัย จึงศึกษาความคิดสร้างสรรค์โดยการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย สามารถทำให้เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์หลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมหรือไม่และพฤติกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นกำหนดเกณฑ์ที่ 75% ได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม

1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันเน้นแบบธรรมชาติการใช้คำถาม

2. สมมติฐานของการวิจัย

2.1 ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบ

ธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี กลุ่มโสมดำราญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1) ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม

2) ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1) ความคิดสร้างสรรค์

2.2) พฤติกรรมกลุ่ม

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาสาระความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 มีโครงสร้างของการจัดประสบการณ์ที่เด็กจะต้องลงมือปฏิบัติ คือ ขั้นตอนการปั้น เทคนิคการปั้นและการจัดประสบการณ์การปั้น ดินน้ำมัน

4.1 การจัดกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน

ในครั้งนีผู้วิจัย ได้กำหนดเรื่องการวิจัย ดังนี้

4.1.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ได้แก่ หน่วยหนูเป็นเด็กไทย เรื่องมารยาทไทยการแสดงความคิดเห็น เรื่องการละเล่นของเด็กไทย หน่วยหนูทำได้ เรื่องการรับผิดชอบต่อหน้าที่มีวินัย เรื่องฉันจะเป็นเด็กดี จำนวน 4 กิจกรรม

4.1.2 เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ได้แก่ หน่วยคมนาคม เรื่องยานพาหนะกับจำนวนผู้โดยสาร เรื่องเครื่องมือสื่อสาร หน่วยธรรมชาติน่ารู้ เรื่องธรรมชาติที่สวยงาม เรื่องป่าไม้จำนวน 4 กิจกรรม

4.1.3 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก ได้แก่ หน่วยวันสำคัญ เรื่องวันพ่อ เรื่องวัน

สำคัญทางศาสนา (วันมาฆบูชา) หน่วยสถานที่ต่างๆ ที่
หนูรู้จักเรื่องสถานที่สำหรับซื้อขายสินค้า เรื่องสถานที่
บรรเทาสาธารณภัย (โรงพยาบาล) จำนวน 4 กิจกรรม

4.1.4 เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว
เด็ก ได้แก่ หน่วยฤดูหนาว เรื่องพืชผักผลไม้ในฤดู
หนาว หน่วยสัตว์ เรื่องสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เรื่อง
ประเภทของสัตว์ เรื่องแมลง จำนวน 4 กิจกรรม

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัย 8
สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 40 นาที รวมทั้งสิ้น 16
ครั้ง

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะการปั้น
ดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม หมายถึง
การดำเนินการของครู โดยการนำดินน้ำมันมาเป็นสื่อ
ดำเนินการจัดประสบการณ์ผลงานเป็นการปั้นลักษณะ
รูปธรรมซึ่งมีรูปแบบให้เปรียบเทียบ เป็นการปั้น
รูปแบบธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ ผลไม้ โดย
เน้นการปั้นเป็นเรื่องราว จัดวางผลงานบนแผ่นฟิวส์
เจอร์บอร์ดให้มองเห็นรอบด้านและเน้นการใช้คำถาม
เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้วยการ
คิดการปฏิบัติให้เกิดทักษะการแสวงหาความรู้ โดยมี
ครูคอยกระตุ้น อำนวยความสะดวก และจัด
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการเด็ก ส่งเสริม
พฤติกรรมกลุ่มและความคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยให้
พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมและความสามารถที่
แสดงออกในขณะร่วมกิจกรรม ทั้งการพูด และการ
สร้างผลงาน ผ่านสื่อและวัสดุ โดยที่ชิ้นงานทั้งหมด
แสดงออกถึง ความคิดคล่อง ความคิดริเริ่ม และ
ความคิดละเอียดลออ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมศิลปะการ
ปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติ เน้นการใช้คำถามที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย
ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมเด็ก

1. ครูเตรียมความพร้อมเด็ก

1.1 ครูและเด็กสนทนาทำความเข้าใจใน
การทำงานร่วมกันแบบกลุ่มให้เด็กๆ สมาชิกทุกคนคิด
ร่วมกัน ปฏิบัติร่วมกัน อภิปรายร่วมกัน ในกลุ่มจะต้อง
ประกอบไปด้วย หัวหน้าทำหน้าที่แจกจ่ายงานให้เพื่อน
ใครบ้างทำหน้าที่ปั้น คนไหนปั้นอะไร ใครได้พูด
อธิบายผลงานหน้าชั้น เด็กทุกคนต้องได้ร่วมกิจกรรม

1.2 ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง เพื่อให้เด็ก
พร้อมที่จะทำกิจกรรม

2. เด็กๆ จับสลากเลือกกลุ่มจากพุ่มสลาก จัดกลุ่ม
ตามภาพที่จับสลากได้

ขั้นที่ 2 บอกจุดประสงค์ของกิจกรรม

3. ครูอธิบายจุดประสงค์เด็กว่าจะให้ปั้น
เกี่ยวกับเรื่องอะไร อย่างไร

ขั้นที่ 3 ดำเนินกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน

4. ครูและเด็กสนทนากันโดยใช้คำถามนำฝึก
เด็กให้เกิดความคิดคล่องแคล่ว ดังนี้

5. ตัวแทนกลุ่มเด็กแต่ละกลุ่มรับวัสดุอุปกรณ์
ในการปั้น

6. ครูสาธิตการปั้นเพื่อให้เด็กนำไปเป็น
แนวทางในการปั้น

7. ครูและเด็กสนทนาเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหา
และชื่อเรื่องที่เด็กจะสร้างผลงาน

8. เด็กตกลงเพื่อแบ่งหน้าที่ของแต่ละคนใน
การปั้นตามแบบธรรมชาติ

9. เด็กแต่ละคนปั้นดินน้ำมันตามหน้าที่ที่
ได้รับมอบหมายอย่างอิสระ

10. เด็กนำผลงานการปั้นของแต่ละคน จัดลง
ฟิวส์เจอร์บอร์ดเป็นผลงานกลุ่ม ตกแต่งให้สวยงาม และ
เด็กๆ ช่วยกันตั้งชื่อผลงานกลุ่มของตนเองให้แปลก
แตกต่างจากที่เคยได้ยิน

11. ครูสังเกตจดบันทึกพฤติกรรมกลุ่มของเด็ก
ขั้นที่ 4 ขึ้นสรุปและประเมินผล

12. ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับผลงานกลุ่ม
โดยใช้คำถาม

13. ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม

14. เด็กทุกคนช่วยกันจัดลำดับที่ผลงานการ
ป็นของแต่ละกลุ่ม

6.2 การใช้คำถาม หมายถึง เทคนิคการสอนที่
ส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสารกับเด็กด้วยคำพูด การจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้คำถามหลายระดับ
กระตุ้นความสนใจของเด็กให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้
เกิดแรงมุงการคิดมากขึ้น ใช้ความเข้าใจในการคิดแสดง
คำตอบที่หลากหลาย ในการแก้ปัญหา โดยคำถามจะ
ช่วยสำรวจความรู้ ความเข้าใจของเด็ก กระตุ้นให้เด็ก
ได้คิดอย่างอิสระและจินตนาการตามความสามารถ
ของเด็ก นำเข้าสู่การสนทนาเพื่อให้เกิดความคิด
สร้างสรรค์

6.3 ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการ
คิดหรือความสามารถของเด็กปฐมวัย หลังการจัด
กิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการ
ใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรม
กลุ่มของเด็กปฐมวัย ในการคิดจินตนาการได้จำนวน
มาก หลายทิศทาง มีความแปลกใหม่ที่แสดงออกมา ไม่
ซ้ำ ไม่จำเจ และมีคุณค่า ดังนี้

6.3.1 ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง
ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดอย่างรวดเร็ว
และมีปริมาณการตอบสนองมากที่สุด ในเวลาที่
กำหนดให้ เช่น การตอบคำถามครูในเนื้อหาที่สอนได้
คำตอบ 5 ข้อ ในเวลา 1 นาที และการทำแบบทดสอบ
ความคิดคล่องแคล่วมีจำนวนภาพที่แตกต่างกันอย่าง
เห็นได้ชัด

6.3.2 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถ
ของเด็กปฐมวัย ในการคิดแปลกใหม่แตกต่างไปจาก
ความคิดง่าย ๆ ธรรมดา แตกต่างจากบุคคลอื่น และมี
คุณค่า เช่น การตอบคำถามครูในเนื้อหาที่สอนได้
คำตอบที่แปลก แตกต่างจากธรรมดา และการทำ
แบบทดสอบความคิดริเริ่มมีจำนวนภาพที่ซ้ำกันน้อย
ที่สุด

6.3.3 ความคิดละเอียดลออ หมายถึง
ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดตอบสนองต่อ
สิ่งเร้าหรือปัญหาในการตกแต่ง และให้รายละเอียดที่

ทำให้เกิดเป็นภาพ หรือความคิดที่ชัดเจนและสมบูรณ์
เช่น การตอบคำถามครูในเนื้อหาที่สอนได้คำตอบที่มี
รายละเอียดมาก และการทำแบบทดสอบความคิด
ละเอียดลออมีการใช้สี การตกแต่ง รายละเอียด
ประกอบการเข้าใจมากขึ้นในปัจจุบันนักการศึกษาได้
แบ่งการคิดออกเป็น 4 ด้าน คือ ความคิดคล่องแคล่ว
ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออและความคิด
ยืดหยุ่น

6.4 พฤติกรรมกลุ่ม หมายถึง การแสดงออกถึง
ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม ตามกฎ และ
ระเบียบของกลุ่ม วัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
หลังจากปฏิบัติตามแผนการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้น
ดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม พฤติกรรม
กลุ่มที่พึงประสงค์โดยพฤติกรรมกลุ่มที่แสดงออกมี
ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎและระเบียบ
ของกลุ่ม ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัด

1.1 พุดทบทวนคำสั่ง

1.2 บอกได้ว่าต้องทำอะไร

1.3 แบ่งหน้าที่กันทำอย่างทั่วถึง

1.4 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลา

ด้านที่ 2 ด้านการเลือกปฏิบัติเพื่อผลงานของ
กลุ่มและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัด

2.1 บอกข้อคิดเห็นในการทำงาน

2.2 ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.3 ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

2.4 เปลี่ยนหน้าที่กันในการทำงาน

2.5 เก็บของใช้ต่างๆ เมื่อทำงานเสร็จแล้ว

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็ก
ปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี กลุ่ม
โรงเรียนโสมคำราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปี
การศึกษา 2555 จำนวน 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนบ้านโสมเขี่ยมโนนพัฒนา อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest – Posttest Design)

T_1 X T_2

เมื่อ T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรม

X หมายถึง การจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังการจัดกิจกรรม

4. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 16 แผน แผนละ 40 นาที ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกแผน

4.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ของทอแรนซ์ แบบ ก จำนวน 3 ชุด ได้แก่ กิจกรรมชุดที่ 1 การวาดต่อเติมภาพจากรูปวงรี กิจกรรมชุดที่ 2 การวาดต่อเติมภาพจากเส้น กิจกรรมชุดที่ 3 การวาดภาพต่อเติมจากเส้นตรงคู่ขนาน จำนวน 1 ฉบับ

4.3 แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่มการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และนิยามศัพท์ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม 3 ระดับ คือ 2 ทำได้ 1 ทำได้บ้าง 0 ทำไม่ได้ จำนวน 1 ฉบับ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน โดยผู้วิจัยทดสอบกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยรูปภาพแบบ ก ของทอแรนซ์ ซึ่งแปลและปรับปรุงโดย อารี รังสินันท์ ทดสอบเด็กทีละคน

5.2 ดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการสอนการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถามที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย กับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมและทำกิจกรรมเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 40 นาที ทั้งหมด 16 แผน

5.3 หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยทดสอบกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ชุดเดิม ทดสอบเด็กทีละคน นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์เด็กแล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนได้รับการทดลองและหลังได้รับการทดลองมาเปรียบเทียบกันโดยใช้การทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Sample)

6.2 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกลุ่ม แล้วนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 63-67) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.00 หมายถึง เกิดพฤติกรรมกลุ่มระดับดี

ค่าเฉลี่ย 0.51-1.50 หมายถึง เกิดพฤติกรรม
กลุ่มระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง เกิดพฤติกรรม
กลุ่มระดับต้องปรับปรุง

ผลการวิจัย และการอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบ
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง
ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมัน
แบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม

1) ผลการศึกษาและเปรียบเทียบ
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง
ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมัน
แบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม ผู้วิจัยได้นำคะแนน
ความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียน ของเด็กจำนวน
14 คน มาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละ และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า คะแนนความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้
คำถาม มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 24.84 คิดเป็นร้อยละ
62.10 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 35.16 คิดเป็นร้อยละ
87.90

2) ผลการทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระ
พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและ
หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมัน
แบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม มีคะแนนเฉลี่ย
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

1.2 ผลการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มของเด็กชั้น
ปฐมวัยปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ที่ได้รับได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้
คำถาม ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

1) ผลการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มของเด็ก
ชั้นปฐมวัยปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ที่ได้รับได้รับการจัด
กิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้น

การใช้คำถาม ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม ของเด็ก
จำนวน 14 คน มาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละ
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าการศึกษาพฤติกรรม
กลุ่มของเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ที่ได้รับได้รับ
การจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติ
เน้นการใช้คำถาม ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม ทั้ง 2
ด้าน 9 ข้อ ดังนี้ พบคหทวนคำสั่ง ผลรวมของคะแนน
พฤติกรรมกลุ่มของเด็ก มีค่าเป็น 1,120 คะแนน
เฉลี่ยร้อยละ 80

บอกได้ว่าต้องทำอะไร ผลรวมของคะแนน
พฤติกรรมกลุ่มของเด็ก มีค่าเป็น 1,116 คะแนน เฉลี่ย
ร้อยละ 80

แบ่งหน้าที่กันทำอย่างทั่วถึง ผลรวมของ
คะแนนพฤติกรรมกลุ่มของเด็ก มีค่าเป็น 1,075คะแนน
เฉลี่ยร้อยละ 77

ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลา
ที่กำหนด ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมกลุ่มของเด็ก
มีค่าเป็น 1,087 คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 78

บอกข้อคิดเห็นในการทำงาน ผลรวมของ
คะแนนพฤติกรรมกลุ่มของเด็กมีค่าเป็น 1,084 คะแนน
เฉลี่ยร้อยละ 77

ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผลรวมของคะแนน
พฤติกรรมกลุ่มของเด็กมีค่าเป็น 1,153 คะแนน เฉลี่ย
ร้อยละ 82

ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม ผลรวมของ
คะแนนพฤติกรรมกลุ่มของเด็กมีค่าเป็น 1,132
คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 81

แลกเปลี่ยนหน้าที่กันในการทำงาน ผลรวม
ของคะแนนพฤติกรรมกลุ่มของเด็กมีค่าเป็น 1,046
คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 75

เก็บของใช้ต่างๆ เมื่อทำงานเสร็จแล้ว ผลรวม
ของคะแนนพฤติกรรมกลุ่มของเด็กมีค่าเป็น 1,248
คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 89

ผลการทดลอง แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรม
ศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้
คำถาม เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกลุ่ม รวม 2 ด้าน ทั้ง 9

ข้อ ที่ผู้วิจัยทำการทดลอง มีค่าเป็น 1,119 คะแนน เฉลี่ย ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80

ทั้งนี้แสดงว่า พฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัย รายชื่อมีคะแนนเฉลี่ยสูงอาจเป็นเพราะเด็ก ได้แสดง พฤติกรรมกลุ่มซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง จนเคยชินและปฏิบัติ พฤติกรรมกลุ่มได้ดี

2. อภิปรายผล

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้ คำถาม โดยเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 87.90 ซึ่งอาจเป็น เพราะเหตุผล ดังนี้

ประการแรก ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้ คำถาม ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ตนเอง ทุกขั้นตอน เปิดโอกาสให้ใช้ความคิดอย่าง อิสระ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อความคิด แปลกใหม่ ส่งผลให้เด็กสร้างสรรค์ชิ้นงานได้แปลก แตกต่างจากเดิม การถามตอบคำถามระหว่างเด็กและ ครู นำไปสู่การคิดคล่องการคิดริเริ่ม การคิด ละเอียดลอ ส่งผลให้เด็กสร้างองค์ความรู้ใหม่ และ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ทำให้ความคิด สร้างสรรค์และงานการปั้นดินน้ำมันพัฒนาสูงขึ้น การ อภิปรายสรุป ทำให้เด็กได้ใช้ความคิด จากการปฏิบัติ จริงทุกขั้นตอน จึงส่งผลต่อการคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ทุกชั้น ทำให้เด็กสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานการปั้นดิน น้ำมันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา(2548) ได้ศึกษาความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยที่ ทำ กิจกรรมปั้นแป้งโดชนิดแข็ง ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการคิดของเด็กปฐมวัยหลังการทำ กิจกรรมปั้นแป้งโดชนิดแข็งสูงกว่าก่อนทำกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ประการที่สอง อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรม ศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้

คำถาม เป็นวิธีสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ช่วยให้เด็ก ได้ฝึกทักษะการคิด โดยเริ่มจากการให้เด็กตอบคำถาม รู้จักการวางแผน การค้นหาคำตอบ สะท้อนความคิด ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง จึง ทำให้เด็กเกิดทักษะในการคิด ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะ การคิดอย่างเป็นระบบ การนำเสนอประเด็นหรือเรื่องราว ที่เด็กสนใจมาสร้างคำถามให้เด็กได้ตอบคำถาม ทำให้ ช่วยส่งเสริมความคิดของเด็ก เด็กสามารถสรุปองค์ ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้านการ คิดที่ครบถ้วน ตอบคำถามได้ดี เด็กปั้นอย่างอิสระ บางครั้งครูขาดการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้ เด็กขาดความกระตือรือร้นในการปั้น ขาดการกระตุ้น บางครั้งไม่มีการให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ส่งผลให้เด็ก ๆ อธิบายผลงานกลุ่มไม่ได้ บอกขั้นตอน การทำงานไม่ได้ ในขั้นที่ 4 ผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นเด็ก ให้ทบทวนการทำงานของกลุ่มนักเรียนอีกครั้ง ซึ่งทำให้เด็กเกิด ความเข้าใจสามารถตอบคำถามได้รวดเร็ว มั่นใจ แม่นยำขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตื่อนใจ (2544) ได้ศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบพฤติกรรม การตอบสนองของเด็กปฐมวัยต่อการใช้คำถามต่างระดับ ในโรงเรียนอนุบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตอบสนองทั้งทางวาจา และทางท่าทางของเด็กปฐมวัยต่อการใช้คำถามต่าง ระดับ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรม การตอบสนองทั้งทางวาจาต่อการใช้คำถามต่างระดับสูง และการใช้คำถามระดับต่ำไม่แตกต่างกัน เด็กปฐมวัยมี พฤติกรรมการตอบสนองทางท่าทางต่อการใช้คำถาม ต่างระดับสูงและการใช้คำถามระดับต่ำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยมี พฤติกรรม การตอบสนองทางวาจาและทางท่าทางต่อ การใช้คำถามต่างระดับสูงและการใช้คำถามระดับต่ำ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เกตุทิพย์ (2546) ได้ ศึกษาวิจัย การใช้นิทานประกอบคำถามปลายเปิดเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็ก อนุบาล 1 โรงเรียนพิงครัตน์จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กอนุบาล 1 ที่ได้รับประสบการณ์การเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาล 1 ที่ได้รับประสบการณ์จากการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดมีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลด้านจริยธรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ มารศรี (2547) ได้ศึกษาวิจัย การวิจัยพัฒนาการใช้คำถามสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาความสามารถในการใช้คำถามสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในจังหวัดอุดรดิตถ์ที่ได้รับการจัดอบรม โดยการ ใช้ชุดฝึกอบรมคำถามสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำถามของครูปฐมวัยก่อนการอบรม มีคำถามเกี่ยวกับความรู้ความจำ และความเข้าใจถึง 85-90% นอกนั้น เป็นคำถามจินตนาการและคำถามปลายเปิด โดยมีค่าเฉลี่ยของคำถามสร้างสรรค์อยู่ที่ 1.1 ต่อคน และครูปฐมวัยที่ได้รับการจัดอบรม โดยการ ใช้ชุดฝึกอบรมคำถาม สร้างสรรค์ มีความสามารถในการใช้คำถามสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ บุญกร (2549) ได้ศึกษาวิจัย ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้คำถามขยายความคิด การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้คำถามขยายความคิด เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติและเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ใช้คำถามขยายความคิดและการจัดประสบการณ์แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้คำถามขยายความคิด มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ มี

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้คำถามขยายความคิด มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความคิดสร้างสรรค์รวม สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านพฤติกรรมกลุ่ม

พฤติกรรมกลุ่มของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติ เน้นการใช้คำถาม เป็นดังนี้

การจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม ต่างจากการปั้นดินน้ำมันโดยทั่วไป คือการสอนการปั้นดินน้ำมันโดยทั่วไป ครูจัดกิจกรรมโดย มอบหมายงานให้เด็กปั้นอย่างอิสระ ครูขาดการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้เด็กขาดความกระตือรือร้นในการปั้น ขาดการกระตุ้น บางครั้งไม่มีการให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ส่งผลให้เด็ก ๆ อธิบายผลงานกลุ่มไม่ได้ บอกขั้นตอนการทำไม่ได้ ในขั้นที่ 4 ผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นเด็กให้ทบทวนการทำงานของกลุ่มนักเรียน ซึ่งทำให้เด็กเกิดความเข้าใจสามารถตอบคำถามได้รวดเร็ว มั่นใจแม่นยำขึ้น ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมกลุ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ ของ เบลล์ โฮมานส์ และไวส์ โดยมีแนวคิดสำคัญดังนี้ กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์กันก็โดยการทำกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นการกระทำปฏิสัมพันธ์ทางกาย และปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ การกระทำ โดยมีปฏิสัมพันธ์นี้จะก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกขึ้นมา และสอดคล้องกับทฤษฎีทางสังคมมิติ ของ โมเรโน โดยมีแนวคิดสำคัญดังนี้ การกระทำและจริยธรรม หรือขอบเขตกระทำของกลุ่ม จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยให้สมาชิกเลือกมีความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ คือ การแสดงบทบาทสมมติ หรือการให้แบบทดสอบการวัดทางสังคมมิติ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนต้องเตรียมตัวให้พร้อม ศึกษาขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นให้เข้าใจและให้ทดลองทั้งในด้านตัวเด็กและบทบาทครู

1.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและความสามารถของเด็ก

1.3 วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต้องจัดเตรียมให้พร้อมและเพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการจัดกิจกรรมศิลปะการปั้นดินน้ำมันแบบธรรมชาติเน้นการใช้คำถาม ในการคิดและพฤติกรรมเด็กด้านอื่นๆ เช่น คิดอย่างมีวิจารณ์ฐานคิดแบบโยนิโสมนสิการ

2.2 ควรมีการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมเด็กด้านอื่นๆ เช่น พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พฤติกรรมการประหยัด เพราะเด็กมีความสำคัญต่อการวางรากฐานของการเป็นคนประหยัดเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้อันนี้ให้ดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้จาก ผศ.ดร.สมชาย วรกิจเกษมสกุล และ ดร. กัลยมน อินทุสุต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ อ่านและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ข้อคิด ที่เป็นประโยชน์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธยา สาริยา ดร.ศศิธร อัมรินทร์แสงเพ็ญ และ ดร.กฤตวรรณ คำสม ที่ได้กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณา ให้คำแนะนำแก้ไข ข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณครูยุพิน เอื้อยะบุตร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสว่างป่ากร่าง อาจารย์ธีรภรณ์ กักดี และดร.ศศิธร อัมรินทร์แสงเพ็ญ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านโสมเยี่ยมโนนพัฒนา ที่อำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพเครื่องมือและการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าทั้งหมดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และพระคุณครู อาจารย์ทุกท่าน ที่อบรมให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. การสอนแบบสรรคส์สร้างความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: สถาบันการพลศึกษา
- กรองกมล นุตราชว. 2546. การศึกษาการสร้างผลงานปั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดกิจกรรมศิลปะ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2545. การคิดเชิงสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ชัชเชสมิเดีย.
- ธัญวลี พวงชาติ. 2545. การปั้นของเด็กอายุ 3-5 ปี ในโรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภิต. 2544. จิตวิทยาการศึกษา.

กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.

เยาวพา เดชะคุปต์. 2542. กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.

กรุงเทพฯ : แม็ค.

ภูริทัต ทองปรีชา. 2552. ฝึกสมองให้คิดพิชิต

ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

เลิศ อานันทนนะ. 2533. เทคนิควิธีสอนศิลปะเด็ก.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วินิช สุธารัตน์. 2547. ความคิดและความคิด

สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วรรณิ อยู่คง. 2547. ความสามารถของกล้ามเนื้อมือ

ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการปั้น.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา

การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรฒ.

อารี พันธุ์มณี. 2546. ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์.

กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.